

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

ВІСНИК

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО - ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 3 (47)

Вінниця, 2024

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
РІШЕННЯ

Національної ради України
з питань телебачення та радіомовлення
щодо реєстрації суб'єкта друкованих медіа
№ 967 від 28 вересня 2023 року
Ідентифікатор медіа – R30-01367
Журнал

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська

Тематичні напрями Вісника:

- Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- Дисемінація передового педагогічного досвіду
- Challenges in Education
- Відомі імена року
- Проби пера
- Конкурси
- Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 5 від 17 грудня 2024 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкач С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

*Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції*

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 3(47) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2024. 177с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2024

ЗМІСТ

РОМАНУХА ЮЛІЯ, КОНІЧЕК ТЕТЯНА, ДУДКЕВИЧ НАТАЛІЯ, Коцюбинський та українська ідентичність: до 160 річниці від дня народження М. М. Коцюбинського. Усний журнал на допомогу вчителю-словеснику	5
ЛИСИЙ АНАТОЛІЙ, Невідома трагедія	10

ІНТЕНСИФІКАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ: **АКТУАЛЬНІСТЬ, ПРОБЛЕМИ, ПОШУКИ**

БОРБИЧ НАТАЛІЯ, КОВАЛЬЧУК ІРИНА, Здоров'язбереження через усвідомленість: інтеграція майндфулнес-практик, соціально-емоційного навчання та аутогенного тренування	14
ДРОВОЗІЮК ЛІДІЯ, Активізація навчально-пізнавальної діяльності здобувачів педагогічної освіти як чинник інтенсифікації навчання	19
ІВАНОВА НАТАЛІЯ, Інновації в дошкільній освіті: інтенсифікація чи гуманізація?	21
ФАЛОВСЬКА ІРИНА, Психологічні засади управлінської культури менеджера освітнього закладу	23
ПЕТРЕНЮК ЗОЯ, КОВТУНЕЦЬ ОКСАНА, У партнерстві до результату : аспекти ефективної взаємодії педагогічного коледжу та ліцею	26
КОЗІГОРА МАРІЯ, МАРЧУК СЕРГІЙ, Підготовка майбутніх учителів до впровадження діяльнісного підходу в початковій школі.	32
МИСЛІЦЬКА НАТАЛІЯ, БУРКО ОЛЕКСАНДРА, Сучасні підходи до вивчення небесних тіл у початковій школі	34
НАДКЕРНИЧНА ЛЮБОВ, СВЕРЛОВИЧ ВАЛЕНТИНА, Інтерактивні технології у практичній складовій підготовки майбутнього вчителя	37
НЕЧИПОРЕНКО ТАЇСІЯ, Інтерактивні дитячі свята в сучасній українській школі	41
ОСИП МАРІЯ, ОСИП ЮРІЙ, Використання теоретичних знань з біології та хімії під час педагогічної практики студентів у початковій школі	47
ПУШКАР НАДІЯ, ЧЕМЕРИС ІРИНА, Формування соціальної компетентності у студентів педагогічного коледжу	49
ЛУЦИНКЕВИЧ ЛЮДМИЛА, Педагогічна практика з науково-педагогічних досліджень як шлях інтенсифікації професійної підготовки майбутніх учителів	52
ДУРМАНЕНКО ЄВГЕНІЯ, Технології інтерактивного навчання у професійній підготовці майбутніх вихователів	57
ФАЛОВСЬКА ІРИНА, ПІДДУБНА АННА, Проблеми інклюзивної освіти в Україні	
ФІГОЛЬ НАТАЛІЯ, Рекомендації педагогам щодо збереження власного ментального здоров'я	61
ШАФРАНОВА ТЕТЯНА, Подолання освітніх втрат через соціально-емоційне та етичне навчання	63

ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ: РОЗРОБЛЕННЯ, ВПРОВАДЖЕННЯ **НОВИХ МЕТОДИК ТА ПРАКТИК НАВЧАННЯ**

ПОХИЛЮК ОЛЕНА, САМОДРАЛ КРІСТІНА, Традиція видання ілюстрованих романів у східній літературі.	69
КІСЕЛЬОВ ДМИТРО, Бертольт Брехт. Початковий етап творчої діяльності.	73
ПОХИЛЮК ОЛЕНА, КУЗЄВА СОФІЯ, Теми взаємодії, втрати та самоідентифікації в підлітковому романі Джона Майкла Гріна «Провина зірок».	76
ПОХИЛЮК ОЛЕНА, ГУМЕНЮК ДАРИНА, Елементи автобіографізму в романі Еріха Марії Ремарка «На західному фронті без змін».	80

ШУЛИЧЕНКО ОЛЕКСІЙ, ПОЗДНЯКОВ МИКОЛА, Сучасне прочитання класики в умовах альтернативних світоглядних концепцій сьогодення.	85
ОБОДЯНСЬКА НІНА, Особливості перекладу біблеїзмів англійської мови на українську	88

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ МЕТОДИК ТА ПРАКТИК НАВЧАННЯ

АГЕЙКІНА-СТАРЧЕНКО ТЕТЯНА, ЗАЙЦЕВА АНАСТАСІЯ, Етапи організації процесу сприймання музики як структурного елементу уроку музичного мистецтва	93
БАРАНОВСЬКА ТЕТЯНА, РАТУШНЯК ВАЛЕНТИНА, Розвиток критичного мислення дошкільників як запорука розвитку компетентної особистості.	95
БОЙЦУН НАТАЛІЯ, Комунікативні навички- ключовий елемент розвитку дошкільника.	97
ФЕДЧИШИНА ТЕТЯНА, Модернізація управлінського простору завідувача відділенням шляхом удосконалення механізмів формування і забезпечення ефективного освітнього процесу.....	99
КЛИМЕНКО ОЛЬГА, Формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку шляхом використання спеціальних дидактичних засобів.	102
ЯВОРСЬКА ЮЛІЯ, РОМАНЕНКО ВАЛЕНТИНА, Вплив використання мобільних додатків на залучення активності в освітній процес.	106
ТАРАШЕВСЬКА ОЛЬГА, ЦІСАР ІРИНА, Застосування інноваційних технологій для формування комунікативних компетентностей здобувачів вищої освіти.	113
ГОНЧАРУК ВІКТОРІЯ, Сутнісна характеристика естетичного виховання студентської молоді.	116
ГОРБАТА ЛЮДМИЛА, Фізична культура в житті студента.....	119
ЗАВАЛЬНЮК ЯНА, Засоби активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів у процесі вивчення німецької мови.	122
КАСІЯНЕНКО ОЛЬГА, Комунікативні вимоги до сучасного фахівця	127
МАРЦЕНЮК ВІКТОР, Особливості виховної роботи у студентських гуртожитках під час воєнного стану.....	134
МЕЛЬНИК АЛІНА, МАЗУР АЛЬБІНА, Пізнавальна активність здобувачів освіти як потреба у інтелектуальному та творчому саморозвитку.	139
ПАВЛЮК ЛАРИСА, Управлінська організаційно психологічна гра «Уроки лідерства»	143
ПРИСЯЖНЮК ДМИТРО, Оздоровчий ефект фізичних вправ.....	148
МАЛЬЧЕНКО МАРІЯ, Соціальні програми з вивчення особливостей організації соціальної роботи із жінками похилого віку з числа ВПО.....	152
ГАВРИЛЮК ОКСАНА, СІКОРСЬКА ІВАННА, Особливості творчої самореалізації особистості у підлітковому віці.	157
ДИМІНСЬКА ВАЛЕНТИНА, ПЕКУРАРУ ЛЮДМИЛА, У світі музичних інструментів.....	163

ЕКОНОМІЧНІ ПОГЛЯДИ

БУГА ОКСАНА, Інвестиційна політика та інвестиційний розвиток регіону Вінниччини: сутність та характеристика.	168
КОРНЮК СНІЖАНА, Чинники, які впливають на збільшення прибутку підприємств України в сучасних умовах.....	172

морально-психологічної цінності педагогічної професії.

Навчальній активізації сприяють також емоційні стимули, до яких відносять вербальні і невербальні засоби, методи творчої діяльності (гра, змагання, пошуково-дослідницька та творча діяльність), атмосфера взаємоповаги, співробітництва, успіху [3, с. 215].

Ефективна навчально-пізнавальна діяльність неможна без загальних та спеціальних навчальних умінь і навичок, формуванню яких приділяємо увагу з перших днів навчання (як конспектувати, робити виписки, користуватися різними джерелами інформації, пошуковими системами, довідковими виданнями, показниками літератури, періодикою, навчальною та науковою літературою).

Не менше значення мають й організаційні навички, прийоми тайм-менеджменту.

Отже, активізація пізнавальної діяльності здобувачів освіти є одним із чинників інтенсифікації процесу навчання. Залежно від спрямованості активізації, її впливи на здобувача освіти можна поділити на три групи: 1) способи і засоби активізації пізнавальних процесів; 2) способи і засоби створення сприятливого для навчально-пізнавальної діяльності середовища; 3) оптимізації навчання, оволодіння навчальними та дослідницькими вміннями. У перспективі доцільним є розробка проблеми активізації самостійної навчально-пізнавальної діяльності у світлі інтенсифікації педагогічної освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Малихіна С.В. Понятійно-категоріальне розуміння дидактичної інтенсифікації навчальної діяльності студентів вищої школи *Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія"]*. Сер. : Педагогіка. 2013. Т. 215. Вип. 203. С. 20-23. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchduped_2013_215_203_6

2. Енциклопедія Сучасної України / Редкол. І.М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. Київ : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України. 2011. URL : <https://esu.com.ua/article-12399>

3. Радченко М.І., Голубєва М.О., Бахтіярова Х.Ш. Засоби активізації пізнавальної діяльності студентів на лекціях *Наукові записки НаУКМА*. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота. 2015. Т. 175. С. 29-32

4. Ставицька Н.П., Ставицький С.О., Войналович О.О. Емоційне стимулювання як важливий фактор підвищення ефективності навчання. *Сучасні технології управління навчальним процесом у вищих медичних навчальних закладах*: матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю. Полтава, 2014. С.215-216

*Стаття надійшла до редакції
28 листопада 2024 р.*

ІННОВАЦІЇ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ: ІНТЕНСИФІКАЦІЯ ЧИ ГУМАНІЗАЦІЯ?

УДК 373.2.016:001.895

ІВАНОВА НАТАЛІЯ,

*доктор філософських наук, доцент
КЗВО «Луцький педагогічний коледж»*

Анотація. стаття розкриває проблему впровадження інноваційних технологій дошкільної освіти в процес підготовки вихователя у вищому навчальному закладі.

Закцентовано увагу на гармонізації процесів інтенсифікації освітнього процесу та гуманізації освітнього простору ЗВО.

Ключові слова: дошкільна освіта, інновації, інтенсифікація, Нова українська школа, гуманізація, партисипативний супровід.

Постановка

проблеми.

Інтенсифікація освітніх процесів в Україні – явище досить поширене в останні десятиліття. Концепція Нової української школи в ідеалі була спрямована на те, щоб гармонізувати тенденції розвитку дитини дошкільного віку, яка готується до школи, і дитини-школяра, яка починає навчання в школі – з однієї сторони, і викликами соціуму з іншої сторони. Адже, стрімка зміна соціокультурної реальності, в якій ми живемо, трансформація нашого суспільства в інформаційно-технократичне – вимагало відповідних освітніх змін. Освіта, як відомо, в першу чергу покликана соціалізувати дитину, підготувати її до життя в постійно змінюваному середовищі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. З даної проблеми є чимало наукових досліджень українських вчених – З. Атаманюк, Є. Борінштейн, Є. Дурманенко, К. Крутій, О. Семенов, О. Фаст, А. Циплюк та інші. Проте, потребує уточнення й аналізу проблема пошуку ефективних шляхів співпраці усіх суб'єктів освітньої взаємодії на основі гуманізації освітнього простору, що і є метою даної публікації.

Виклад основного матеріалу.

Українські науковці в галузі освітнього менеджменту (І. Воскова, О. Казасва, Н. Титова, О. Нікітіна та ін.) зазначають, що партисипативні методи досить ефективні в становленні та професійному зростанні сучасних педагогів [1, с. 23]. На даному підході наголошує О. Фаст, адже, оновлення методологічних підходів сприятиме партисипативності не тільки управлінських процесів та комунікацій, але і розширить потенціал діалогізації

освітньої взаємодії. Розв'язання даної проблеми впливатиме на паритетність педагогічної взаємодії, дозволить кожному студенту проявити власну активність на кожному етапі професіоналізації [2, с.202].

Становлення студента бакалаврату як майбутнього професіонала дошкільної справи залежить від багатьох чинників, в тому числі і від рівня використання інновацій в освітньому процесі вищого навчального закладу. Так, кафедра теорії та методики дошкільної освіти КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради є однією із тих науково-педагогічних мікроколективів українських закладів вищої освіти, де інноваційні технології впродовж останнього десятиліття досить успішно інтегровані в освітній процес. Згідно планів освітнього процесу, здобувачі ОПП 012 Дошкільна освіта вивчають такі освітні компоненти, як «Інноваційні технології та педагогічна творчість. Педагогіка Ф. Фрєбеля», «Екологічне виховання дітей дошкільного віку. Технології STREAM-освіти в дошкіллі», «Ігрові технології в дошкільній освіті (LEGO)» та інші.

Відкриття науково-методичної лабораторії «Інновації в дошкільній освіті» на Факультеті дошкільної освіти та музичного мистецтва стало підсумком та результат освітньої, методичної, дослідницької роботи викладачів і студентів впродовж останніх років. Загальновідомо, що якісна та комплексна підготовка здобувачів освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта є критерієм професіоналізму викладачів, успіху діалогізації освітнього процесу, та й загалом – його партисипативності. Так, продуктивне освітнє середовище

представлено облаштуванням міні-моделі розвивального простору, який максимально наближений до умов закладу дошкільної освіти. Педагогіка Фрідріха Фрєобеля, STREAM-освіта, LEGO-технологія, новаторські підходи до роботи з книжкою, халабудотерапія та інші педагогічні технології допомагають майбутнім вихователям дошкільля створювати наближені умови до реального освітнього процесу, відпрацьовувати новітні практики.

Студенти полюбують свою Лабораторію під час проведення лекційних і практичних занять, адже там панує особлива атмосфера – творча, жива, щира і неординарна. Із задоволенням відвідують її і стейкхолдери: роботодавці (директорки ЗДО, вихователі-методисти) і наставники-вихователі, логопеди, тьютори, представники інклюзивно-реабілітаційних центрів, громадських і молодіжних організацій (ОМЕР, Молодь змінить Україну та ін.), гості зарубіжжя (Польське Фрєбелівське товариство) та провідні науковці України (академік Алла Богущ, професор Катерина Крутій, професор Олександр

Семенов та ін.). Освітній ретрит «Історія бренду та успіху Mr.Leader», який організований Українським інститутом Дитини і проведений 30 жовтня 2024 року на базі Лабораторії, розширив географію одностудентів викладачів та студентів. Захід зібрав кращих педагогів України, які поділилися практичними інноваціями у дошкільній світі.

Висновки і перспективи дослідження. Відповідь на питання, як інновації в дошкільній освіті впливають на якість надання освітніх послуг – однозначно позитивне. Проте, успіх надання цих послуг залежить від багатьох чинників: рівня професіоналізму науково-педагогічних кадрів, їх відкритості до нового, ефективного у підготовці студентів дошкільної сфери; можливостей студентів практично реалізувати інновації в умовах закладу дошкільної освіти; гуманних і довірливих відносин між викладачами та студентами тощо. Важливо, щоб інтенсифікація введення інновацій та гуманізація освітнього середовища гармонійно поєднувались в умовах підготовки фахівця дошкільної галузі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Казаєва О. А. Використання в освітньому процесі ЗВО партисипативних методів розвитку професійної позиції майбутніх педагогів. *Професійна освіта*. 2014. № 9, С. 22–26.
2. Фаст О. Л. Партисипативний супровід формування педагогічної самоефективності майбутніх учителів початкових класів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. №68, т. 2, С. 202-207.
3. Нова українська школа. Порадник для вчителя. Режим доступу: https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/09/razdel_1_Oglyad.pdf

*Стаття надійшла до редакції
25 листопада 2024 р*

ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ МЕНЕДЖЕРА ОСВІТНЬОГО ЗАКЛАДУ

УДК 37.091.12:005.336

ФАЛОВСЬКА ІРИНА,

*кандидат економічних наук, доцент
КЗВО «Луцький педагогічний коледж»*